

פרק קלה.

ירושה.

פרק קל"ח.
 פקודות
 מס' 4 לש' 1923
 מס' 6 לש' 1932
 מס' 30 לש' 1934
 לווייס מיוס —
 10.8.23
 13.8.24
 11.12.29

פקודה הקובעת הוראות בענין ירושתם של מתים בכל אותם המקרים שאין לבתי המשפט של העדות הדתיות שפוט בענין זה, והקובעת הוראות אחרות בענין ירושתם של מתים שהניחו נכסי מקרקעים ונכסי מטלטלים בפלשתינה (א"י).

[8 במרץ, 1923]

השם הקצר

1. פקודה זו תקרא פקודת הירושה.

חלק א' — מבוא

2. בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים דלקמן, מלבד אם ענין פירוש הכתוב יחייב פירוש אחר—

„בית משפט אזרחי“ פירושו בית משפט שנוסד ע"י ממשלת פלשתינה (א"י) והיושב לדין בהרשאתה, אך אין הוא כולל בית משפט דתי;

„נספח לצוואה“ פירושו תעודה בכתב שנערכה בקשר עם צוואה, ובאה לבאר צוואה, להוסיף עליה או לבטלה, כולה או מקצתה;

„בית-דין של עדה“ פירושו בית משפט היושב לדין בתוקף השפוט שנמסר למוסדות המנהלים של עדה דתית, אך אין הוא כולל בית דין מושלמי דתי;

„עזבון“ כולל כל נכסי מקרקעים הכלולים בירושה;

„אפוטרופוס“ פירושו אדם שנתמנה בצוואה כמוציא לפועל את צוואתו של המת;

„נכרי“ פירושו כל שהוא נכרי בגדר סעיף 59 של דבר המלך במועצה
על פלשתינה (א״י), 1922 :

„מקרקעים“ כוללים אדמת מירי ואדמת מולק :

„אדמת מירי“ כוללת אדמת וקף וכל אותן הקרקעות שחל עליהן, בתוקף
הוראותיו המפורשות, החוק העותומני מיום 3 ברביע אל אוול, 1331
להג'רה, הון בירושלם מקרקעים, וכן כל טובת הנאה רשומה
באותן הקרקעות :

„מטלטלין“ כוללים כל רכוש שאינו מקרקעים, וביחוד כל יכול
המחובר לקרקע וכל פרי המחובר לעץ אף על פי שלא נקצר היכול
מן הקרקע ולא נקטף הפרי מן העץ :

„אדמת מולק“ כוללת כל קרקע, פרט לקרקע מירי, העוברת בירושה או
טובת הנאה שבה :

„תעודת קיום צוואה“ פירושה תעודה בכתב הניתנת ע״י בית משפט אזרחי
המכריזה שצוואתו של המת הוכחה כהלכה :

„עדה דתית“ ו„עדה“ פירושו עדה המפורטת בתוספת הראשונה לפקודה
זו או כל עדה אחרת שהנציב העליון יוסיף אותה בצו לתוספת
האמורה :

מס' 30 לט' 1933

„החוק העותומני“ פירושו החוק הזמני מיום 3 ברביע אל אוול, 1331
להג'רה, הון בירושלם מקרקעים, כמפורט בתוספת השניה לפקודה זו :

„צוואה“ פירושה הצהרה חוקית בכתב שבה מגלה המצווה את רצונו
כדת מה לעשות ברכושו לאחר מותו, והיא כוללת נספח לצוואה.

חלק ב. - שפוטם של בתי משפט אזרחיים

3. (1) לבתי המשפט האזרחיים יהא שפוט יחיד בכל הענינים הנוגעים
לירושלם ולאשור צוואתו של כל נתין פלשתינאי (א״י), ושל כל אדם אחר
שאינו נכרי :

שפוט יחיד אשר לבתי
המשפט האזרחיים-

בתנאי שאותו נתין או אדם אחר לא היה בשעת מיתתו מושלמי או בן לאחת העדות הדתיות.

(2) כמו כן יהא להם שפוט יחיד בכל המקרים שיתגלע בהם סכסוך בנוגע לירושתו או לצוואתו של נכרי שאינו מושלמי.

(3) היה יהא להם שפוט מקביל לשפוטם של בתי הדין של העדות הדתיות בענינים הנוגעים לירושתם של בני העדות הדתיות שאינם נכרים, פרט לאותם מקרים שנמסר בהם שפוט יחיד לבתי הדין של העדה.

4. בהתחשב עם הוראות סעיף 21, יחלק בית משפט אזרחי עפ"י הכללים הכללים שבתי המשפט האזרחיים ינהגו על פיהם בחלוקת ירושות הבאים ירושות הנתונות לשפוטו: —

(i) היה המת בן לאחת העדות הדתיות ולא היה נכרי, נוהגין עפ"י הוראות סעיף 11.

(ii) היה המת נתין פלשתינאי (א"י) ולא היה בן לאחת העדות הדתיות, נוהגין עפ"י הוראות החוק העותומני, בהתחשב עם ההוראות שקבע המת בצוואתו;

(iii) היה המת נכרי, או כשלא היה נכרי אלא שלא היה לא נתין פלשתינאי (א"י) ולא בן לאחת העדות הדתיות, נוהגין עפ"י הכללים הבאים: —

(א) אדמת מולק של המת ומטלטליו יחולקו בהתאם לחוק הלאומי שלו;

(ב) שאלת תקפה של צוואת המת מבחינת צורתה ושאלת כשרו של המת לצוות לביתו תוחלטנה עפ"י החוק הלאומי שלו;

בתנאי שלעולם יהא תוקף לצוואה שנערכה בצורה אזרחית עפ"י פקודה זו;

(ג) מקום שהחוק הלאומי קובע כי יש לנהוג לפי חוק מקום המגורים או לפי החוק הדתי, או לפי חוק המקום שבו מצויים המקרקעים, — נוהגין לפי אותם החוקים;

בתנאי שאם קובע החוק הלאומי שיש לנהוג לפי חוק מקום המגורים, ואין באותו חוק כל כללים שאפשר לנהוג על פיהם לגבי האיש הנוגע בדבר, נוהגין עפ"י החוק הלאומי שלו.

5. היה המת נכרי, יכול נשיא בית המשפט המחוזי בר הסמך, לכשיקבל בקשה מאת אדם מעוניין ולכשימצא את הדבר לצורך ולרצויו, להעביר את ענין הנהלת עזובו של האדם וחלוקתו לבית הדין הדתי המתאים:

בתי משפט אזרחיים יכולים להעביר עניני ירושה לבית דין דתי

— בתנאי —

(א) שהיה האיש בשעת מיתתו בן לאחת העדות הדתיות;

(ב) שהחוק הלאומי שלו קובע שיש לנהוג לפי חוק העדה שלו לגבי חלוקת עזובו.

(2) אם עזובן שבנוגע אליו ניתן צו עפ"י סעיף-קטן (1) מכיל מקרקעים, תוגש מיד עפ"י דרישת נשיא בית המשפט המחוזי תזכורת על הצו למשרד ספרי האחוזה, ובתוקף אותה תזכורת יהא אסור לו למנהל מחלקת הקרקעות לרשום בפנקס כל רשום בדבר טובת הנאה שיש לאנשים בעזובן אלא עפ"י צו בית הדין של העדה שאליו הועבר ענין העזובן.

חלק ג. — שפוטים של בתי הדין הדתיים

6. (1) לבתי הדין המושלמיים יהא שפוט יחיד בכל הענינים הנוגעים לירושת נכסי מת מושלמי, בין עפ"י צוואה ובין באפן אחר.

שפוט יחיד אשר לבתי הדין המושלמיים

(2) היה המת המושלמי נכרי שלא מבני הכת הסונית, יכולים יורשיו לפנות בבקשה לנציב העליון, והוא יכול לצוות להרכיב בית משפט מושלמי מיוחד כדי להחליט בכל השאלות הנוגעות לירוששה או להורות הוראות אחרות בדבר.

7. (1) לבתי הדין של כל עדה דתית יהא שפוט יחיד לקיים צוואה של כל אדם מבני עדתם שאינו נכרי.

שפוט יחיד של בתי-דין נוצריים ויהודיים.

(2) תעודה לקיום צוואה מטעם בית הדין של העדה תחשב עדות מכרעת שהצוואה היא בת תקף מבחינת צורתה, וכי המצווה היה כשר לכתוב

את הצוואה ולא הושפע ע"י משגה, רמאות או השפעה שאינה הוגנת, אולם עצם קיומה של צוואה ע"י בית משפט אינו מקנה תוקף לכל העברת רכוש על פי אותה צוואה, כשהעברה היא בנגוד לחוק.

8. (1) לבתי הדין של כל עדה דתית יהא שפוט בענינים הנוגעים לירושתם של אנשים שלא הניחו צוואה ושהיו בשעת מיתתם נמנים על העדה.

שפוט של בתי הדין של העדות בעניני ירושה

(2) בהתחשב עם הוראות סעיף 21, יתנהלו ויחולקו עזבונותיהם של אנשים כאלה עפ"י חוק העדה:

בתנאי שיכול בית המשפט של העדה, לכשיתבקש בכך ע"י אדם המעונין בטובת הנאה בעזבונו, להסדיר את חלוקת העזבונו עפ"י הוראות החוק העותומני, ובלבד שיתחשב עם כל הוראה שקבע המצוה בצואתו, עד כמה שאותה הוראה היתה מותרת.

9. (1) יכול הנשיא של בית משפט מחוזי, לכשיקבל בקשה מאת אדם המעונין בעזבונו של המת ולכשימצא את הדבר לרצוי ולצודק ליתן צו אשר ימנע את בית המשפט של כל עדה דתית מלהיות נזקק לעזבונו של מת או מלהוסיף לטפל בו, ומיום הצו ואילך יהא ענין הנהלת הרכוש וחלוקתו מסור לשפוט היחיד של בתי המשפט האזרחיים, וכל משא-ומתן משפטי שלא נגמר עדיין יועבר מיד לבית המשפט המחוזי:

העברה לבתי משפט אזרחיים

בתנאי שלא ינתן צו כזה אם נתחלק כבר העזבונו עפ"י צו של בית דין של העדה:

ובתנאי ששום צו כזה לא יפגע בתביעה משפטית שהוגשה לבית דין דתי לצורך קיום צוואה בלבד.

(2) היה רכוש העזבונו מכיל מקרקעים, תוגש מיד, עפ"י דרישת בית-הדין שנתן את הצו, תזכרת על כל צו כזה למשרד ספרי האחוזה, ובתוקף אותה תזכורת יהא אסור למנהל מחלקת הקרקעות לרשום כל רשום בספר בדבר טובות הנאה אשר לאנשים בעזבונו, אלא עפ"י צו מאת נשיא בית המשפט המחוזי.

10. האנשים דלקמן יחשבו כאנשים המעונינים בעזבונו של מת בגדר מי זכאי להגיש בקשות לבתי המשפט האזרחיים

(א) כל שיהא זכאי לקבל חלק בעזבון לאחר שיחולק ע"י בית משפט אזרחי ;

(ב) אפטרופוס או בעל-זכות עפ"י צוואת המת ;

(ג) נושהו של כל בעל-זכות שותר על חלקו בירושה.

חלק ד. — עזבונות המתנהלים ומתחלקים ע"י בתי משפט אזרחיים

11. בעניני ההנהלה והחלוקה של עזבון אדם שהיה נמנה על אחת העדות הדתיות ולא היה נכרי ינהגו בתי המשפט האזרחיים עפ"י הכללים הבאים בסדור חלוקת נכסי המולק והמטלטלין של המת :

הלוקה ע"י בתי משפט אזרחיים במקרים ידועים

(א) יש לנהוג לפי הגבלה החלה על הסמכות לצוות, כשאותה הגבלה מוכרת בחוק העדה שהמת היה נמנה עליה בשעת מיתתו.

(ב) כל חלק מרכוש המת שעפ"י חוק אותה העדה צריך ליחדו לאיש מסויים או לסוג מסויים של אנשים יחולק בהתאם לאותו החוק ;

(ג) בהתחשב עם ההוראות דלעיל יחולק הרכוש בהתאם להוראות הצוואה שכתב המת ;

(ד) באין הוראות צוואה או אם אין הצוואה מקיפה את הרכוש הנידון יחולק הרכוש עפ"י הנראות החוק העותומני הכלולות בתוספת לפקודה זו.

12. בתי המשפט האזרחיים יכירו בצוואה כצוואה הכתובה בצורה אזרחית אם נתקימו בה התנאים הבאים :

צוואות בצורה אזרחית

(א) כשהצוואה נערכה בכתב ונחתמה בסופה בחתימת ידו או בחותמתו של המצוה או של איזה אדם אחר בפקודתו במעמד שני עדים לפחות המצויים יחד בשעת החתימה, והמקיימים את הצוואה בפני המצוה והעדים מלאו להם כבר שמונה עשרה שנה והיתה דעתם שפויה בשעת כתיבת הצוואה ;

(ב) שהמצוה לא היה פחות מבן שמונה עשרה שנה בשעת כתיבת הצוואה

ולא היה חולה ברוחו או פסול מבחינה אחרת לכתוב צואה בהתאם לחוק החל על המצב האישי שלו והנהוג לגבו בפלשתינה (א"י) :

(ג) שהמצווה לא נפתה לכתוב את הצוואה בתרמית או בכח השפעה שאינה הוגנת.

13. לא יזכה אדם בטובת הגאה עפ"י צואה בצורה אורחית אם הוא אחד אסור להם לעדים להטיק הגאה מן הצואה העדים לצוואה.

14. (1) שום צוואה שנערכה בצורה אורחית לא תחשב לצואה שרירה קיום צואה וקיימת אלא אם כן הוכחה בפני בית משפט מחוזי.

(2) תעודת קיום צואה תנתן לאפיטרופוס שנתמנה עפ"י הצואה, ואם מת האפיטרופוס שנתמנה או הסתלק מקיום הצואה או אם הוא פסול, תמסר תעודת קיום הצואה למי שיש לו טובת הנאה בצואה או לכל אדם ראוי אחר.

(3) אין נותנין תעודת קיום צואה אלא עד שיוגשו המסמכים דלקמן לפקיד הקיום של בית המשפט —

(א) אינוטר של נכסי המטלטלין של המת, שיהא מקויים בשבועה ע"י המבקש, וכן

(ב) אינוטר של אדמת המולק של המת, אם יש אדמה ממין זה, נתמך בתעודת אשור מאת מנהל מחלקת הקרקעות.

(4) כל מקום שהצואה נוגעת לאדמת מולק, חייב פקיד הקיום מיד לאחר הנתן תעודת הקיום, לרשום את תעודת הקיום במשרד ספרי האחוזה ותעודת הרישום יאה לה תוקף כמפורש בסעיף 9 (2).

15. (1) יכול בית המשפט המחוזי או כל שופט משופטיו, מקום שנראה מני מנהל לעובן להם הדבר לנכון וישר, למנות מנהל לעובונו של המת שדבר הנהלתו וחלוקתו מסורים לשפוטו של בית המשפט האזרחי.

(2) מנהל עובון אפשר לו שיתמנה עפ"י בקשת אדם שיש לו טובת הנאה בעובון, ויכול בית המשפט או השופט למנות אותו אדם או כל אדם אחר אשר בית המשפט ימצאנו לראוי לשמש מנהל העובון:

בתנאי שלא יתמנה נושה להיות מנהל עזבון אלא אם כן יש אפשרות קרובה לדאי שאין בעזבון כדי פרעון החובות.

(3) כל מנהל עזבון יגיש לבית המשפט, בתוך אותו הזמן שיצווה בית המשפט או שופט, אינוטר של הרכוש שנמצא ברשות המת בשעת מיתתו, כשהוא מקיים בשבועה, ואם כולל האינוטר טובות הנאה במקרקעים, יהא גם מאושר ע"י תעודה מאת מנהל מחלקת הקרקעות.

(4) מי שניתנה לו תעודת קיום צוואה עפ"י הוראות סעיף 14, יהא דינו כדין מנהל עזבון ותהיינה לו הסמכויות אשר למנהל עזבון עפ"י פקודה זו.

16. מחובתו של מנהל עזבון לנהל את עזבונו של המת בהתאם לחוק ולעשות את המעשים דלקמן בכל המהירות האפשרית —

(א) לקבל ולכנס את הרכוש שהיה בחזקת המת בשעת מיתתו;

(ב) לשלם את הוצאות הקבורה וההוצאות הכרוכות בצוואה וכל החובות המגיעים אל נכון מהמת;

(ג) לערוך שומא של רכושו של המת, אם יש צורך בכך, ולחלק את מותר הרכוש עפ"י החוק, לאחר שינכה הימנו את כל אשר הנחיל והוריש המת, והניכוי יהא בשעור יחסי, אם נראה כי המצוה רצה בצואתו להעביר רכוש השייך לו יתר על המדה שהותרה עפ"י החוק החל עליו. או אם יש פחת בנכסי העזבון.

17. כל מקום שנתמנה מנהל עזבון ע"י בית המשפט תחולנה ההוראות דלקמן: —

סמכויותיו של מנהל עזבון

(i) המנהל יהא זכאי למכור, למשכן או לעבוט, אגב מלאו תפקידו כמנהל, כל חלק מהנכסים הכלולים בעזבון, לשם תשלום חובות והוצאות הנהלה או כדי לשלם את מתנות המת:

בתנאי שאם רצה המנהל למכור או למשכן מקרקעים, עליו לקבל תחלה את הסכמתו של בית משפט או של שופט.

(ii) כשהמנהל משמש בהנהלת העזבון, רשאי הוא אגב מילוי תפקידיו —

(א) להגיש תביעה משפטית בשמו הוא ובשם העזבון כדי לגבות כל חוב או לבוא לידי סדור בדבר כל תביעה המגיעה לעזבון;

(ב) לעשות פשרה או סידור בענין כל חוב או תביעה בשם העזבון;

(ג) להתקשר בחוזה בשם העזבון:

בתנאי שלא יהא תוקף לשום חוזה בדבר מקרקעים, פרט לחוזה שכירות בדמי שכירות מלאים לתקופה של לא יותר משנה אחת, אלא אם כן הושגה תחלה הסכמתו של בית המשפט או של אחד משופטיו.

(iii) כל תביעה משפטית בנוגע לכל רכוש, טובת הנאה, תביעת חוב או התחייבות של המת תהא מוגשת רק ע"י המנהל או נגדו, חוץ אם הרשה בית המשפט או השופט לנהוג אחרת.

18. על יסוד בקשה מאת המנהל רשאי בית המשפט או שופט ליתן מזמן על בית המשפט ליתן הזמן הוראות בענין הנהלת העזבון כפי הצורך.

19. עפ"י דרישתם של אלה שיש להם טובת הנאה בעזבון, מטילין על המנהל אחריות אישית לכל מעוות שייעשה על ידו בזמן שיהא משמש בהנהלת העזבון.

20. הוראות חלק זה לא תחולנה על ירושות מושלמים.

ירושות מושלמים יוצאות מכלל זה

חלק ה' - שונות

21. כל בית משפט אשר לו שפוט בעניני ירושה יקבע תמיד את זכויות הירושה באדמת מירי עפ"י הוראות החוק העותומני, ונוהגין עפ"י אותן הוראות למרות כל סידור בענין חלוקת העזבון שקבע המת, או כל כוח והרשאה שנתן, כדי שיינתן להם תוקף לאחר מיתתו, בין שהסידור או הכוח והרשאה נעשו בצואה ובין שנעשו בדרך אחרת.

22. (1) מקום שנראה כי אדם פחות מבן שמונה עשרה שנה יש לו ירושים קטנים או יתכן שתהא לו טובת הנאה בעזבונו של המת שאינו מושלמי, יכול הנשיא של בית משפט מחוזי, על יסוד בקשה מאת האדם הממונה על הקטן או מאת אדם אחר המעונין בשלומו ובטובתו, ליתן צו אשר ימצאנו לנכון לשם הגנה על טובת ההנאה של הקטן, וביחוד יכול הוא לתת צוויים בענינים דלקמן —

(א) להרשות למכור או להשכיר את חלקו או מקצת חלקו של כל יורש קטן או של בעל זכות קטן ;

(ב) להורות דרכי השימוש בחלק כזה או בדמי ההכנסה או בדמי פדיון המכר של אותו חלק והשקעתם או השקעתם מחדש ;

(ג) לצוות לשלם כספים, אם מתוך הקרן או מתוך ההכנסה, לצורך כלכלתו של הקטן או לטובתו בכלל ;

(ד) למנות אדם שישימש בא-כחו של הקטן בכל משא-ומתן משפטי ;

(ה) להעביר לבתי המשפט האזרחיים את ענין ההנהלה והחלוקה של כל עזבון שקטן מעונין בו בכל מקרה שיש לו השפוט לתת צו כזה בהתאם להוראות סעיף 9.

(2) הסמכויות הנתונות בפסקאות (א), (ב) ו (ג) של סעיף-קטן (1), יכול בית הדין של העדה להשתמש בהן, בהתחשב עם החוק של העדה, בקשר עם רכושו של קטן, שהנהלתו מסורה לשפוטו של אותו בית-דין.

23. כדי לפסוק הלכה בכל שאלה אם נמנה אדם על סוג של אנשים, או אם הוא בעל אופי או תכונה המזכים אותו ליטול חלק בירושה, ינהגו בתי המשפט האזרחיים עפ"י הכללים הבאים : —

מתן החלטה בשאלות
המצב האישי

(א) היה התובע מושלמי או בן לאחת העדות, נוהגין עפ"י החוק המושלמי או עפ"י חוק העדה ;

(ב) היה התובע נכרי, נוהגין עפ"י החוק הלאומי שלו, בהתאם לכללים שנקבעו בסעיף 4 (iii) (ג) ;

(ג) בכל מקרה אחר, נוהגין בתי המשפט עפ"י אותם הכללים שימצאום צודקים וישרים לפי המסבות שבדבר ;

(ד) לעולם יחליט בית המשפט בכל שאלה משאלות המצב האישי לטובת כשרותו החוקית (לגיטימציה) של התובע אם היה התובע מוחזק כבן כשר עפ"י החוק הנוהג לגבי המצב האישי של המת שאת

ירושיתו הוא תובע, ואין מביאין בחשבון את העובדא שהתובע או המת המיר את דתו או את נתינותו.

24. (1) אין אדם נעשה פסול מבחינה חוקית ליטול חלק בירושית רכוש בפלשתינה (א"י), או ליטול חלק בעזבון עפ"י צואה, מחמת נתינותו או אמונתו הדתית בלבד.

אין אדם נעשה פסול מחמת נתינותו או אמונתו הדתית בלבד

(2) אם בהתאם לחוק שנהג אותה שעה בפלשתינה (א"י) נשללה זכותו של אדם, מחמת נתינותו או אמונתו הדתית בלבד, ליטול חלק בירושיתו של אדם שמת מאז ה-13 בדצמבר, 1918 והגיה רכוש בפלשתינה (א"י), יכולים האיש שהוצא מכלל הירושה או יורשיו לפנות בבקשה לבית המשפט המחוזי, ועל יסוד הבקשה ולאחר העיון בכל המסכות שבענין רשאי בית המשפט ליתן צו לבקורת סדר חלוקת הירושה ולמתן חלק בירושה למבקש, ככל אשר ימצא בית המשפט לצודק, לפי המסכות שבדבר :

בתנאי שהחלק שינתן לו כאמור לא יעלה בשום פנים על החלק שהמבקש היה זכאי בו עפ"י החוק שהיה נוהג באותה שעה אלמלא הוצא מכלל הירושה מחמת נתינותו או אמונתו הדתית ;

ובתנאי שאותו בעל הבקשה לא תהא לו הזכות לקבל כל סכום בתורת דמי שכירות, רבית או רוחים מן החלק שניתן לו בתוקף צו בית המשפט, למשך הזמן שבין היום שבו נתחלקה הירושה לראשונה ובין יום מתן הצו.

25. (1) כל הטוען שיש לו חלק במקרקעים שהם חלק מהירושה רשאי לבקש מאת מנהל מחלקת הקרקעות לרשום את שמו בספר לגבי טובת ההנאה אשר לו, ושמו ירשם בספר כמבוקש לאחר שישלם המבקש את המסים הקבועים ולאחר שיגיש למנהל את המסמכים דלקמן —

משא ומתן משפטי במשרד ספרי האחוזה

(i) היה המת מושלמי — איעלאם שרעי (פסק דתי) מבית הדין הדתי המוסמך ;

(ii) בכל מקרה אחר —

(א) צו מאת נשיא בית המשפט המחוזי המוסמך לכך, מקום שנרשמה במשרד ספרי האחוזה תזכרת של צו עפ"י סעיף 9 (2), או תעודת קיום צואה ;

(ב) . צו מאת נשיא בית המשפט המחוזי המוסמך לכך, אם היה המת נכרי ולא ניתן לגבי ירושתו צו העברה עפ"י סעיף 5, וכן אם לא היה המת בשעת מיתתו בן לאחת העדות הדתיות ;

(ג) צו מאת בית הדין המוסמך של אותה העדה שהמת היה נמנה עליה, בשעת מיתתו, בכל מקרה שאינו נופל בגדר הפסקאות (א) או (ב).

(2) יכול מנהל מחלקת הקרקעות לסרב לרשום כל רשימה בספר עפ"י איעלאם שרעי או עפ"י כל צו אחר של בית דין דתי — כשיש לו יסוד להאמין שהאנשים הזכאים בתוקף מסמכים אלה להרשם כיורשים אינם היורשים היחידים של המת, חוץ אם נאמר בצו במפורש שהוא כולל את שמות כל האנשים הידועים באותה שעה כיורשי המת.

(3) מקום שבקשה לרשום בפנקס נתמכת באיעלאם שרעי או בצו אחר של בית דין דתי, ומנהל מחלקת הקרקעות מסופק אם היה לו לבית הדין השפוט ליתן את הצו, יכול הוא לדרוש מאת הצדדים להעביר את הענין לאותה הרשות המוסמכת להחליט בשאלות של מחלוקת בעניני שיפוט, ועליו לרשום הערה בספר בדבר בקשת הרישום ובדבר העברת הענין לאותה הרשות.

26. (1) בתי המשפט המחוזיים הם שישמשו בשפוט אשר לבתי המשפט סמכותם של בתי המשפט
מס' 6 לט' 1932 האזרחיים עפ"י פקודה זו.

(2) לצורך פקודה זו יכול בית המשפט המחוזי להיות מורכב מנשיא בית המשפט המחוזי כשהוא דן יחידי או הוא ועוד שופט אחד או שופטים אחדים.

(3) בשפוט ישמש בית המשפט המחוזי של המחוז אשר בו התגורר המת או שבו היה מקום עסקיו ביום מותו ; ואם לא היה למת מקום מגורים או מקום עסקים בפלשתינה (א"י), יהא השפוט מסור לבית המשפט המחוזי של אותו המחוז שבו נמצא כל נכס המהוה חלק מעזבונו של המת ; או, באין נכסים כאלה, יהא השפוט מסור לבית המשפט המחוזי שבירושלים.

27. יכול זקן השופטים, באישורו של הנציב העליון, להתקין תקנות * בענינים הבאים : —

תקנות

- (א) זכיותיהם של הנושים והנהלת עזבונותיהם של מתים שאינם מושלמים ;
- (ב) הפרוצידורה שינהגו על פיה בקבלת תעודות קיום צואה או תעודות הנהלה, והערובה שעל מנהלי עזבונות לתתה ;
- (ג) פרסום מודעות והדעות ע"י אפוטרופסים ומנהלי עזבונות בדבר רצונם להתחיל בחלוקת הנכסים ;
- (ד) הפרוצידורה שהמנהל ינהג על פיה בהנהלת העזבון ;
- (ה) שכרם של המנהלים ;
- (ו) החשבונות שעל האפוטרופסים והמנהלים להגישם, וכן שאלת פטוריהם ;
- (ז) הפרוצידורה שינהגו על פיה משרד ספרי האחוזה בקשר עם רשום שמו של האיש או שמות האנשים הרשאים ליטול חלק במקרקעים שהם חלק בהירושה.
- (ח) השקעת חלקם או טובת הנאתם של הקטנים והטפול בכך ;
- (ט) הפרוצידורה שינהגו על פיה בכל משאומתן משפטי עפ"י פקודה זו ;
- (י) המסים אשר ישולמו בקשר עם מתן תעודת אפוטרופסות או תעודת הנהלה או ענינים אחרים עפ"י פקודה זו ;
- (יא) שנוי השפוט אשר ישמש בו כל בית משפט מחוזי ;
- (יב) כל ענין אחר הטעון הסדרה עפ"י פקודה זו.

מס' 6 לש' 1932

התוספת הראשונה

(סעיף 2)

הערה הסורחית (האורתורוקסית).

הערה הלטינית (הקטולית).

הערה הנרינגוריאנית הארמינית.
 הערה הארמנית הקתולית.
 הערה הסורית (הקטולית).
 העדה הכשדית (האוניאטית).
 העדה היהודית.
 העדה היוגית הקתולית-מלכיטית.
 הערה הסרוניטית.
 העדה הסורית-אורתודוקסית.

15 מיוס —
 10.8.23
 15 מיוס —
 13.8.24
 15 מיוס —
 11.12.29

התוספת השניה

(סעיף 2)

החוק הומני בנוגע לירושת מקרקעים.
 3 רביע אל אוואל, 1381 (לתנ'רה).

סעיף 1. — מת אדם, מעבירין את אדמת המירו והווקף שלו לאיש או לאנשים לפי המדרגות המנויות להלן; וקוראין לאנשים אלן „אצחאב חק אלאתקאל”.

סעיף 2. — היורשים מן המדרגה הראשונה הם יוצאי חלצי המת, כלומר בניו ונכדיו אחד זכרים ואחד נקבות. בתוך תחומיה של מדרגה זו נופלת הירושה קודם כל לבנים ואחר-כך לנכדים יוצאי חלציהם של הבנים ואחריהם לנינים כלומר לנכדי הבנים. הילכך מת אדם והנית אחריו בנים אין הבנים יורשים, הואיל וזכות ירושתם בנכסי אבות הוריהם באה להם מהוריהם. מתו הבנים קודם שמת מורישם, נוטלים הנכדים חלק בנכסי אבות הוריהם כחלק שהיה ראוי להוריהם בירושה. מתו כל בני המוריש קודם שמת המוריש, הרי עובר חלקו של כל אחד מהבנים לבניו של המוריש על יסוד זכות הירושה שיש לנכדים בנכסי אבות הוריהם. מתו אחדים מבני המוריש ואין להם צאצאים, — עוברת הירושה לשאר הבנים ולצאצאיהם כלכך. הוא הרין כשיש כמה צאצאים. בנים ובנות, נכדים ונכדות — חולקין ירושתם בשוה.

סעיף 3. — היורשים מן המדרגה השניה הם הנרי המוריש ויוצאי חלציהם. אם שני ההורים (האב והאם) נשארים בחיים לאחר מות המוריש, נוטלים הם חלק שוה בירושה. מת אחד מהם (האב או האם), יורשים צאצאיו או צאצאיה את חלקו לפי התקנות הנזכרות בסעיף הקודם. אין צאצאים לאחר ההורים שמת, יורש את כל הירושה אחד ההורים שנשאר בחיים (אביו או אמו) של המוריש. מתו שניהם (האב והאם) על פני המוריש, עובר חלקו של האב ליוצאי חלציו, וחלקה של האם עובר ליוצאי חלציה. מת אחד ההורים ולא הנית אחריו צאצאים, עובר חלקו ליוצאי חלציו של השני מן ההורים.

סעיף 4. — היורשים מן המדרגה השלישית הם סבו וסבתו של המוריש ויוצאי חלציהם. אם סבו וסבתו של המוריש, מצד האם, עודם בחיים, — יורשים כלם בשוה. מת אחד מהם לפני המוריש, — באים במקומו יוצאי חלציו, לפי התקנות דלעיל. חלקו של סב שאין לו

צאצאים עובר לאשתו, וחלקה של סבה שאין לה צאצאים עובר לאישה. מתו גם הסב וגם הסבה, — עובר חלק זה לצאצאי הסב או לצאצאי הסבה. אם סבו וסבתו מן הצד האחד (אם מצד האב או מצד האם) מתו לפני המוריש, הם ויוצאי תלציהם, נופלת הירושה לסבו ולסבתו מן הצד השני וליוצאי תלציהם. הדין הנוהג לגבי יורשים מן המדרגה הראשונה נוהג לגבי צאצאים שבסעיה זה, והללו יורשים את הוריהם או הורי הוריהם.

סעיה 5. — הצאצאים — בין ממדרגה ראשונה ובין ממדרגה שניה ובין ממדרגה שלישית, — שעברה לידם זכות ירושה מכמה וכמה מקורות — הרי הם זוכים בה סכל המקורות.

סעיה 6. — אם יש זכות קדימה לאחד הנמנה על אחת המדרגות הנוכרות, לא תהא כל זכות ירושה לאחריהם הנמנים על דרגות נמוכות משלו. ואולם אם הניח המוריש בנים או בני בנים, והוריו או אחד מהם עולם בחיים, נותניו להם או לאחד מהם ששית מן הירושה.

מוריש שהניח אשה או מורישה שהניחה בעל, זוכין הבעל או האשה בחלק מן הירושה. אם היו היורשים מן המדרגה הראשונה, יגיע חלק זה כדי רביע. אם היו היורשים מן המדרגה השניה, או שהיו סבו וסבתו של המת, יגיע חלק זה כדי מחצית. אם עפ"י סעיה 4 יורשים צאצאיו של סב או של סבה יחד עם סבם או סבתם, יפול חלקם גם לירי הבעל או לירי האשה. אם אין יורשים מן המדרגה הראשונה או השניה ואם אין סב או סבה בחיים, יורש הבעל בלבד או יורשת האשה בלבד.

סעיה 7. — הוראות הסעיפים הקודמים חלות גם על וקה מוסקפאת ומוסתג'לאת בין שהקרקע הוחכרה עפ"י "איג'ארה ותירה קדימה" ובין עפ"י "איג'ארתין או עפ"י "מוסתג'לאת" של "מוקאטעה קדימה".

פרק קלו.

מדידות.

פרק קלו

פקודה המסבירה את ענין מדידת קרקעות ומתן רשיונות
למודדים

פקודות

מס' 48 לש' 1929
מס' 30 לש' 1934
מס' 31 לש' 1934

[30 בלמנכ, 1929]

1. פקודה זו תקרא פקודת המדידות.

השם הקצר

חלק א. - מבוא

2. בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים דלקמן, מלבד אם ענין
הכתוב יחייב פירוש אחר -

פירוש

„מנהל” פירושו מנהל מחלקת המדידות;

„קרקע” כוללת בתים, בנינים וכל המחובר לקרקע;

„מודד בעל רשיון” פירושו מודד שקבל רשיון עפ”י פקודה זו או עפ”י
כל פקודה שבוטלה ע”י פקודה זו;

„מדידה ממשלתית” פירושה כל מדידה שהכריז עליה הנציב העליון
כעל מדידה ממשלתית עפ”י סעיף 8;

44

„ציון-מדידה” כולל כל ציון טריגונומטרי, גל, סימן או עמוד של מדידה,
בין שהם קבועים מעל פני האדמה ובין שהם קבועים מתחת לפני
האדמה;

„מודד” פירושו מודד ממשלתי או מודד בעל רשיון.

חלק ב. - מקצוע המדידה

3. (1) לא יעסוק אדם במקצוע המדידה אלא אם כן יש בידו רשיון שנתן
עפ”י פקודה זו.

מתן רשיונות למודדים